DISCLAIMER: The translated judgements in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of e ecution and implementation.

અહેવાલયોગ્ય

ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલતમાં

દીવાની અપીલીય હકૂમત

સિવિલ અપીલ નં. 2241/૨૦૨૩

(એસએલપી (સિવિલ) નં.૬૪૫૨/૨૦૨૧માંથી ઉદ્ભવેલ)

અભિષેક સિંહ

... અપીલકર્તા(ઓ)

વિરુદ્ધ

હુતામકી પીપીએલ લિ. અને અન્ય

... સામાવાળા(ઓ)

ચુકાદો

વિક્રમ નાથ, ન્યાયમૂર્તિ

પરવાનગી આપી.

૨. કોર્પોરેટ દેણદાર [ટૂંકમાં "સીડી"] મનપસંદ બેવરેજીસ લિ. (સામાવાળા નં.૨)ના ફરજ મોકૂફ કરેલ ડિરેક્ટર – અપીલકર્તાએ અમદાવાદ ખાતેની નેશનલ કંપની લો ટ્રિબ્યુનલ [ટૂંકમાં, "એનસીએલટી"], અમદાવાદ બેન્ચે સીપી(આઇબી) નં.૫૦૩/૨૦૧૯માંથી ઉદ્ભવેલ આઇએ નં.૧૯૬/૨૦૨૧માં પસાર કરેલ તા.૧૩.૦૪.૨૦૨૧ ના હુકમની યથાર્થતાને પડકારતા આ અપીલ દાખલ કરેલ છે, જેમાં ઇન્સોલ્વન્સી એન્ડ બેન્કરપ્સી કોડ, ૨૦૧૬ [ટૂંકમાં "આઇબીસી"]ની કલમ ૧૨/એ હેઠળ અપીલકર્તાની કોર્પોરેટ ઇન્સોલ્વન્સી રિઝોલ્યુશન પ્રોસેસ [ટૂંકમાં "સીઆઇઆરપી"] ને પાછી ખેંચવા માટેની અરજી નામંજૂર કરવામાં આવેલ.

૩. સીડી એ ફળોના પીણાના ઉત્પાદન અને વિતરણનો વ્યવસાય કરે છે. તેમાં અંદાજે ૭૦૦ કર્મચારીઓ છે અને નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૮–૨૦૧૯ માં તેનું ટર્નઓવર ૩.૯૮૪.૯૬ કરોડનું રહ્યું છે. ઓપરેશનલ ક્રેડિટર [ટૂંકમાં "ઓસી"] હુતામકી પીપીએલ લિ. (સામાવાળા નં.૧) સીડીને પેકેજિંગ સામગ્રી પુરી પાડતા હતા.

૪. ઓસીએ એનસીએલટી સમક્ષ આઇબીસીની કલમ ૯ હેઠળ એક અરજી દાખલ કરેલ, જેમાં સીડી સામે કુલ ૩.૧,૩૧,૦૦,૮૨૫/–ની

બાકી રકમ જણાવવામાં આવેલ. જે સીપી (આઇબી) નં.૫૦૩/૨૦૧૯ તરીકે નોંધવામાં આવેલ.

૫. એનસીએલટીએ તા.૦૧.૦૩.૨૦૨૧ના હુકમથી અરજી દાખલ કરવા અને સીઆઇઆરપી ચાલુ કરવાનો હુકમ પસાર કરેલ. બે દિવસ બાદ, એટલે કે તા.૦૩.૦૩.૨૦૨૧ના રોજ, ઓસી અને સીડીએ સમાધાન કરેલ, જેમાં સીડીએ રૂ.૯૫.૭૨ લાખની રકમ ચૂકવવાના હતા. ઉપરોક્ત સમાધાન કમિટી ઓફ ક્રેડિટર્સ [ટૂંકમાં "સીઓસી"] રચાય તે પહેલાં જ થઈ ગયેલ.

૬. તા.૪થી માર્ચ, ૨૦૨૧ના રોજ ઓસીએ રૂ.૫૦ લાખ પ્રાપ્ત કરેલ અને ફરીથી ૮મી માર્ચ, ૨૦૨૧ ના રોજ તેમણે રૂ.૪૫.૭૨ લાખની બાકી રકમ પ્રાપ્ત કરેલ. આમ, સમાધાન મુજબ ચૂકવવાની થતી કુલ રકમ ઓસીને ચૂકવવામાં આવેલ. ઇન્ટરિમ રિઝોલ્યુશન પ્રોફેશનલ [ટૂંકમાં "આઇઆરપી"] એ સીડી સામેની સીઆઇઆરપી પડતી મૂકવા, તા.૧૦ માર્ચ, ૨૦૨૧ના રોજ ઇન્સોલ્વન્સી એન્ડ બેન્કરપ્સી બોર્ડ ઓફ ઇન્ડિયા (ઇન્સોલ્વન્સી રિઝોલ્યુશન પ્રોસેસ ફોર કોર્પોરેટ પર્સન્સ) રેગ્યુલેશન્સ, ૨૦૧૮ [ટૂંકમાં "આઇબીબીઆઇ રેગ્યુલેશન્સ"] ના રેગ્યુલેશન ૩૦/એ હેઠળ અરજી દાખલ કરેલ. તેની સાથે તા.૦૯.૦૩.૨૦૨૧ ની ઓસીની અરજી પણ જોડવામાં આવી હતી, જે આઇબીસીની કલમ ૧૨/એ હેઠળ

કરવામાં આવી હતી. સીઆઈઆરપી પડતી મૂકવા માટેની અરજી આઈએ નં.૧૯૬/૨૦૨૧થી નોંધવામાં આવેલ.

૭. તે દરમિયાન, નેશનલ કંપની લો એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ [ટૂંકમાં "એનસીએલએટી"] સમક્ષ તા.૦૧.૦૩.૨૦૨૧ના એડમિશન ઓર્ડર સામે અપીલ દાખલ કરવામાં આવેલ, દેખિતી રીતે એ આધાર પર કે, પૂર્વ–અસ્તિત્વ ધરાવતો વિવાદ હોવાના કારણે આઈબીસી અરજીની કલમ ૯ ટકવાપાત્ર નહોતી. તા.૨૬.૦૩.૨૦૨૧ ના રોજ, જો સમાધાન નિષ્ફળ જાય તો અપીલને ફરી ચાલુ કરવા માટે અરજી કરવાની છૂટ સાથે એનસીએલએટી સમક્ષની અપીલ પાછી ખેંચી લેવામાં આવેલ. એનસીએલએટીએ અપીલ પાછી ખેંચવાની મંજૂરી આપતા સીઓસીની રચના સામે મનાઈ હુકમ આપેલ. તા.૨૬.૦૩.૨૦૨૧ નો સદર હુકમ નીચે પુનઃ રજૂ કરવામાં આવ્યો છે:

> "એડવોકેટ શ્રી વિક્રમ નાનકાણી અપીલકર્તા તરફે હાજર છે. તેમણે રજૂઆત કરેલ કે સામાવાળા નં.૧ – ઓપરેશનલ ક્રેડિટરે એડ્જ્યુકેટીંગ ઓથોરીટી (એનસીએલટી અમદાવાદ બેંચ, કોર્ટ નં.૧) સમક્ષ સીપી (આઈબી) નં. ૫૦૩ / ૯ / એનસીએલટી / એએચએમ / ૨૦૧૯ દાખલ કરેલ. સદર અરજી ઈન્સોલ્વન્સી એન્ડ બેન્કપ્સી કોડ, ૨૦૧૬ (ટૂંકમાં આઈબીસી)ની કલમ ૯ હેઠળ કોર્પોરેટ દેણદાર –

સામાવાળા નંબર ૨ મે. મનપસંદ બેવરેજીસ લિ. સામે દાખલ કરવામાં આવેલ. અપીલકર્તા કોર્પોરેટ દેણદારના સસ્પેન્ડેડ બોર્ડના ડિરેક્ટર છે. સામાવાળા નં.૩ ઇન્ટરિમ રિઝોલ્યુશન પ્રોફેશનલ છે.

૨. અપીલકર્તા તરફે વિદ્વાન વકીલ રજૂઆત કરે છે કે, સદર અરજી વાદગ્રસ્ત હુકમ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ અને અપીલ દાખલ કરવામાં આવેલ છે. એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે, ત્યારબાદ અપીલકર્તાએ ઓપરેશનલ ક્રેડિટરના દાવાની પતાવટ કરી દીધી છે અને અરજી પાછી ખેંચી લેવા માટે અરજી દાખલ કરેલ છે, જેની નકલ પાના નં.૩૪૮ પર છે અને આઇઆરપીએ પણ એડ્જ્યુકેટીંગ ઓથોરીટી સમક્ષ અરજી દાખલ કરેલ છે, જેની નકલ પાના નં.૩૬૮ પર છે. આઇબીસીની કલમ ૧૨એ હેઠળની પાછી ખેંચી લેવા માટેની અરજી આઇઆરપી મારફત દાખલ કરવામાં આવી છે. એડવોકેટ શ્રી સલિલ ઠાકોર અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલ સાથે સંમત છે કે, સમાધાન થયેલ છે અને તે મુજબ આઇબીસીની કલમ ૧૨એ હેઠળ અરજી દાખલ કરવામાં આવી છે. જો કે આઇઆરપી તરફે વિદ્વાન વકીલ જણાવે છે કે નાણાં મોરેટોરિયમનું ઉલ્લંઘન

કરીને ચૂકવવામાં આવ્યા છે, જેની જાણ આઇઆરપીએ એડ્જ્યુકેટીંગ ઓથોરીટીને કરી છે.

૩. પીસીએસ શ્રી હિતેશ બુચ પણ સંમત છે કે સમાધાન થયેલ છે.

૪. અપીલકર્તા તરફે વિદ્વાન વકીલ રજૂઆત કરે છે કે, આ હકીકતોને ધ્યાનમાં રાખતા, આઇબીસીની કલમ ૧૨એ સંબંધિત પ્રયત્નોમાં મુશ્કેલી જણાય તો અરજી ફરી સક્રીય કરવાની છૂટ સાથે અપીલ પાછી ખેંચી લેવાની મંજૂરી આપવામાં આવે. આઇઆરપી તરફે વિદ્વાન વકીલ સ્વીકારે છે કે કમિટી ઓફ ક્રેડિટર્સ (ટૂંકમાં સીઓસી)ની રચના કરવામાં આવેલ નથી.

૫. અપીલકર્તા તરફે વિદ્વાન વકીલ રજૂઆત કરે છે કે તેઓ અપીલકર્તાની સૂચના હેઠળ અપીલ પાછી ખેંચવા માટે અરજ કરી રહ્યા છે.

૬. આઇબીસીના હેતુ/ઉદ્દેશ ને ધ્યાનમાં લેતા, અમારી પાસે સંશય કરવાનું કોઈ કારણ નથી કે, જો મૂળ

ઓપરેશનલ ક્રેડિટર અને કોર્પોરેટ દેવાદાર વચ્ચે સમાધાન થયું હોય અને સીઓસીની રચના ન થઈ હોય, તો ટેક્નીકાલિટીસમાં ગયા વિના એડ્જ્યુકેટીંગ ઓથોરીટી યોગ્ય હુકમ પસાર કરશે.

૭(એ) ઉપર જણાવેલ કારણોસર, ભવિષ્યમાં કોઈપણ સમયે આઇબીસીની કલમ ૧૨એના સંદર્ભમાં સમાધાન કરવાના પ્રયાસમાં મુશ્કેલી જણાય અને તે ન થાય તો અપીલ ફરી સક્રીય કરવા માટેની છૂટ સાથે અપીલ પાછી ખેંચી લેવાની પરવાનગી આપવામાં આવે છે.

૭(બી) જ્યાં સુધી એડ્જ્યુકેટીંગ ઓથોરીટી, અગાઉથી દાખલ થયેલ હોવાનું જણાવવામાં આવેલ છે તે, આઇબીસીની કલમ ૧૨એ હેઠળની અરજીનો નિર્ણય ન કરે ત્યાં સુધી સીઓસીની રચના થઈ શકશે નહીં.

ઉપરોક્ત અવલોકનો અને નિર્દેશો સાથે અપીલનો નિકાલ કરવામાં આવે છે."

૮. તા.૧૩.૦૪.૨૦૨૧ના વાદગ્રસ્ત ચુકાદા અને હુકમથી એનસીએલટીએ સમાધાન અરજી નામંજૂર કરેલ અને તમામ લેણદારોને સાંભળ્યા બાદ, આઇબીબીઆઇ રેગ્યુલેશનના રેગ્યુલેશન ૩૦એ હેઠળની અરજીના નિકાલ માટે મેટર ફિક્સ કરેલ.

૯. તા.૧૩.૦૪.૨૦૨૧ના એનસીએલટીના ઉપરોક્ત હુકમ બાદ, આઇઆરપીએ તા.૧૫.૦૪.૨૦૨૧ના રોજ સીઓસીની રચના કરેલ. અપીલકર્તાએ તા.૧૯.૦૪.૨૦૨૧ના રોજ એસએલપી દાખલ કરેલ. આ કોર્ટે નોટિસ જારી કરતા, તા.૨૦.૦૪.૨૦૨૧ના હુકમથી, પક્ષકારોને યથાસ્થિતિ જાળવવા નિર્દેશ આપેલ.

૧૦. અહીં એ ઉલ્લેખ કરવો યોગ્ય રહેશે કે, પ્રાથમિક વિરોધ આઇઆરપી દ્વારા હસ્તક્ષેપ અરજી દ્વારા કરવામાં આવે છે. ઓસી એ અપીલનો વિરોધ નથી કરી રહ્યાં, કારણ કે તેમને તા.૦૩.૦૩.૨૦૨૧ના સમાધાન મુજબ પહેલેથી જ સંપૂર્ણ રકમ મળી ચૂકી છે. વધુમાં, સીડીના લેણદારો દ્વારા હસ્તક્ષેપ/અમલ માટે અન્ય ત્રણ અરજીઓ દાખલ કરવામાં આવી છે, જેમણે કથિત રીતે આઇઆરપી સમક્ષ તેમના દાવા રજૂ કર્યા હતા.

૧૧. વધુ આગળ વધતા પહેલા, સંબંધિત વૈધાનિક જોગવાઈઓ ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ.

૧૨. નેશનલ કંપની લો ટ્રિબ્યુનલ રૂલ્સ, ૨૦૧૬ [ટૂંકમાં "એનસીએલટી રુલ્સ"]નો નિયમ ૧૧ ન્યાયનો હેતુ પાર પાડવા અથવા ટ્રિબ્યુનલની પ્રક્રિયાના દુરુપયોગને રોકવા માટે યોગ્ય હુકમો પસાર કરવા માટે એનસીએલટીને અંતર્નિહિત સત્તાઓ આપે છે. સદર નિયમ અહીં પુનઃ રજૂ કરવામાં આવે છે:

> "**૧૧. અંતર્નિહિત સત્તાઓ** – આ નિયમોમાં મજકૂર કંઈપણ, ન્યાયનો હેતુ પાર પાડવા અથવા ટ્રિબ્યુનલની પ્રક્રિયાના દુરુપયોગને રોકવા માટે જરૂરી હોય તેવા હુકમો કરવા માટે ટ્રિબ્યુનલની અંતર્નિહિત સત્તાઓને મર્યાદિત અથવા અન્યથા અસર કરતું હોવાનું માનવામાં આવશે નહીં."

૧૩. આઇબીસીની કલમ ૧૨એ, કે જે તા.૦૬.૦૬.૨૦૧૮ થી દાખલ કરવામાં આવેલ, તે આઇબીસીની કલમ ૭, ૯ અથવા ૧૦ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલ અરજીઓને, જે રીતે નક્કી થાય તે રીતે સીઓસીના ૯૦ ટકા વોટિંગ શેરની મંજૂરી સાથે પાછી ખેંચવાની પરવાનગી આપે છે. આ જોગવાઈ નીચે પુનઃ રજૂ કરવામાં આવી છે:

"**૧૨એ. કલમ ૭, ૯ અથવા ૧૦ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલ અરજીને પાછી ખેંચવી** – અરજદાર દ્વારા કરાયેલી અરજી પર એડ્જ્યુકેટીંગ ઓથોરીટી, જે રીતે નક્કી થાય તે રીતે સીઓસીના ૯૦ ટકા વોટિંગ શેરની મંજૂરી સાથે, કલમ ૭ અથવા કલમ ૯ અથવા કલમ ૧૦ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલ અરજીને પાછી ખેંચવાની મંજૂરી આપી શકે છે."

૧૪. આઇબીસીમાં કલમ ૧૨એ દાખલ થયા બાદ આઇબીબીઆઇ રેગ્યુલેશન્સનું રેગ્યુલેશન ૩૦એ ઉમેરવામાં આવ્યું હતું. તે અરજી પાછી ખેંચવા માટે દાખલ કરાયેલ અરજીઓ સાથે કામ કરવાની પદ્ધતિની જોગવાઈ કરે છે. ત્યારબાદથી, તેને આઇ.બી.બી.આઇ. રેગ્યુલેશન્સમાં તારીખ ૨૫/૦૭/૨૦૧૯ ની સૂચના દ્વારા બદલવામાં આવી હતી. ઉપરોક્ત જોગવાઈ અનુસાર, આઇ.બી.સી.ની કલમ ૧૨–એ હેઠળનો ઉપાડ, અરજદાર દ્વારા આઇ.આર.પી. દ્વારા સી.ઓ.સી.ની રચના પહેલાં અને જો સી.ઓ.સી.ની રચના કરવામાં આવી હોય, તો પછી પણ અરજદાર દ્વારા આઇ.આર.પી. અથવા આર.પી. દ્વારા એડ્જ્યુકેટીંગ ઓથોરીટી સમક્ષ દાખલ કરી શકાય છે. જો કે, અરજદારે કારણો આપીને ઉપાડને યોગ્ય ઠેરવવાની જરૂર પડશે. તે આગળ આવી અરજી સાથે વ્યવહાર કરવા માટેની પ્રક્રિયા પૂરી

પાડે છે. આઇ.બી.બી.આઈ. નિયમનોના નિયમન ૩૦–એ, જે આજે પણ અસ્તિત્વમાં છે, તે અહીં પુનઃદર્શાવવામાં આવ્યું છેઃ

૩૦–એ. અરજી પાછી ખેંચવી.

(૧) કલમ ૧૨–એ હેઠળ અરજી પરત ખેંચવા માટેની અરજી ન્યાયનિર્ણાયક સત્તામંડળને કરી શકાય છે –

(અે) સમિતિની રચના પહેલાં, અરજદાર દ્વારા વ્યાવસાયિક વચગાળાના ઠરાવ (રેઝોલ્યુશન પ્રોફેશનલ) દ્વારા;

(બી) સમિતિની રચના પછી, અરજદાર દ્વારા વચગાળાનો વ્યાવસાયિક ઠરાવ અથવા વ્યાવસાયિક ઠરાવ દ્વારા, જે પ્રમાણે યોગ્ય હોય તે.

પરંતુ જ્યાં કલમ–૩૬એ હેઠળ રસ ધરાવતી વ્યકતીને નિમંત્રણ આપ્યા પછી કલમ–બી હેઠળ અરજી કરવામાં આવે છે, ત્યાં અરજદાર આવા આમંત્રણ આપ્યા બાદ ઉપાડને ન્યાયી ઠેરવતા કારણો જણાવશે.

(૨) પેટા–નિયમન–૧ હેઠળની અરજી બેંક ગેરંટી સાથે અનુસૂચિના ફોર્મ–એફ.એ. માં કરવામાં આવશે –

(એ) પેટા–નિયમન–૧ ની કલમ–એ હેઠળ અરજી દાખલ કરવાની તારીખ સુધી નિયમન ૩૩ ના હેતુઓ માટે વચગાળાના ઠરાવ વ્યાવસાયિક પર

અથવા તેના દ્વારા કરવામાં આવેલા અંદાજિત ખર્ચ માટે;–અથવા –

(બી) પેટા–નિયમન–૧ ની કલમ–બી હેઠળ અરજી દાખલ કરવાની તારીખ સુધી નિયમન–૩૧ ની કલમ–એએ,એબી,સી અને ડી ના હેતુઓ માટે થયેલા અંદાજિત ખર્ચ માટે.

(૩) જ્યાં અરજી પરત ખેંચવા માટેની અરજી કલમ–એ ના પેટા–નિયમન–૧ હેઠળની જોગવાઈ અનુસાર હોય, ઇન્ટરીમ રીઝોલ્યુશન પ્રોફેશનલ એ અરજી પ્રાપ્ત થયાના ત્રણ દિવસની અંદર અરજદાર વતી એડ્જ્યુકેટીંગ ઓથોરીટીને અરજી સુપરત કરવી પડશે.

(૪) જ્યારે અરજી પરત ખેંચવા માટેની અરજી પેટા–નિયમન–૧ ની કલમ –એ હેઠળ હોય, ત્યારે સમિતિ તેની પ્રાપ્તિના સાત દિવસની અંદર અરજી પર વિચારણા કરશે.

(૫) પેટા–નિયમન–૪ માં ઉલ્લેખિત અરજીને સમિતિ દ્વારા નેવું ટકા મતદાન સાથે મંજૂરી આપવામાં આવે તો ઠરાવ વ્યાવસાયિક આવી મંજૂરીના ત્રણ દિવસની અંદર, સમિતિની મંજૂરી સાથે,

અરજદાર વતી ન્યાયનિર્ણાયક સત્તામંડળને આવી અરજી સુપરત કરશે.

(૬) ન્યાયિક સત્તાધિકારી, આદેશ દ્વારા, પેટા–નિયમન–૩ અથવા –૫ હેઠળ રજૂ કરવામાં આવેલી અરજીને મંજૂરી આપી શકે છે.

(૭) જ્યાં પેટા–નિયમન–૬ હેઠળ અરજી મંજૂર કરવામાં આવે છે, ત્યાં અરજદારે પેટા–નિયમન–2 ના ખંડ–એ અથવા ખંડ–બી માં ઉલ્લેખિત હેતુઓ માટે થયેલા વાસ્તવિક ખર્ચ માટે એડ્જ્યુકેટીંગ ઓથોરીટી દ્વારા મંજૂરીની તારીખ સુધી, જેમ કે વચગાળાના ઠરાવ વ્યાવસાયિક અથવા ઠરાવ વ્યાવસાયિક દ્વારા નક્કી કરવામાં આવે છે, તેવી રકમ, આવી મંજૂરીના ત્રણ દિવસની અંદર, કોર્પોરેટ દેવાદારના બેંક ખાતામાં જમા કરાવવી પડશે, જેમાં નિષ્ફળતા માટે પેટા–નિયમન–૨ હેઠળ પ્રાપ્ત બેંક બાંયધરી, સંહિતા હેઠળ અરજદાર સામે માન્ય અન્ય કોઈ કાર્યવાહીને પૂર્વગ્રહ વિના લાગુ કરવામાં આવશે."

૧૫. એન.સી.એલ.ટી.– એ ઓ. સી. દ્વારા દાખલ ૨૦૨૧ની વચગાળાની અરજી (આઇ.એ.)નં ૧૯૬ ને નકારી કાઢતાં વિવાદિત આદેશમાં નીચેના તારણો નોંધ્યા હતાઃ

i. સમાધાન અને સમાધાનની શરતોની પરિપૂર્ણતા સંબંધિત તથ્યો વિવાદિત નથી;

ii. તા. ૦૧/૦૩/૨૦૨૧ ની અસરથી પ્રતિબંધ શરૂ થયો હોવા છતાં સી.ડી.ના સસ્પેન્ડેડ ડિરેક્ટરોએ માત્ર જમા કરવાના વ્યવહારો જ નહીં પરંતુ સી.ડી. ના ખાતામાંથી ઉપાડ પણ કર્યો છે. આ રીતે તેઓએ તારીખ ૦૧/૦૩/૨૦૨૧ ના દાખલ હુકમમાં સમાવિષ્ટ નિર્દેશોનું ઉલ્લંઘન કર્યું છે;

iii. આઇ.આર.પી.–એ રજૂઆત કરી હતી કે સસ્પેન્ડેડ ડિરેક્ટરે કંપનીના ખાતામાંથી તેમના અંગત ખાતામાં મોટી રકમ ટ્રાન્સફર કરી હતી અને ત્યાંથી સમાધાન હેઠળ ઓ.સી. ને ચુકવણી કરી હતી પરંતુ તે નિર્ણાયક રીતે સાબિત થયું ન હતું;

iv. સસ્પેન્ડેડ ડિરેક્ટર અને તેમના વકીલે એન.સી.એલ.ટી. સમક્ષ ક્ષુલ્લક/અયોગ્ય દલીલો કરી હતી જે અનુકૂળ આદેશો મેળવવા માટે રેકોર્ડની વિરુદ્ધ હતી.

v. આ દરમિયાન ઓપરેશનલ અને ફાઇનાન્સીયલ એમ બંને પ્રકારના લેણદારોના ૩૫ જેટલા દાવાઓ દાખલ કરવામાં આવ્યા છે. જેમાં કાર્યવાહી પાછી ખેંચવાથી તેમના અધિકારો પર પ્રતિકૂળ અસર થશે;

vi. એકવાર કાર્યવાહી દાખલ થઈ ગયા બાદ અને આઇ.આર.પી. શરૂ થયા પછી, આવી કાર્યવાહી લોકલક્ષી હોય છે અને તમામ હિતધારકો તેમના સંબંધિત દાવાઓ સાથે કાર્યવાહીમાં ભાગ લઈ શકે છે; અને

vii. આઇ.બી.બી.આઈ. નિયમનોના નિયમન–૩૦–એ તેના પર બંધનકર્તા ન હતી અને આવી જોગવાઈ સી.ડી. અથવા તેના સસ્પેન્ડ કરાયેલા ડિરેક્ટરોને કોઈ મદદ કરશે નહીં;

૧૬. પક્ષકારો તરફથી વિદ્વાન વકિલને સાંભળ્યા અને રેકોર્ડ પરની વિગતોનો અભ્યાસ કર્યો.

૧૭. આઇ.બી.સી. ની કલમ–૧૨એ, આઇ.બી.બી.આઈ. રેગ્યુલેશન્સના રેગ્યુલેશન–૩૦–એ અને એન.સી.એલ.ટી. નિયમો,૨૦૧૬ના નિયમ–૧૧ જેવી વૈધાનિક જોગવાઈઓનો ઉલ્લેખ કરતા અપીલકર્તા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શ્યામ દિવાને રજૂઆત કરી હતી કે આવી જોગવાઈઓ સ્પષ્ટપણે લેણદાર અને દેવાદાર વચ્ચે સમાધાનની મંજૂરી આપે છે અને સી.ઓ.સી. ની રચના પહેલાં કાર્યવાહી પાછી ખેંચી લેવાની પરવાનગી આપે છે. તેમના અનુસાર, એકવાર સમાધાન થઈ ગયું અને સી.ઓ.સી. ની રચના પહેલાં કાર્યવાહી કરવામાં આવી, ત્યારે એન.સી.એલ.ટી. એ કાર્યવાહી પાછી ખેંચવાની મંજૂરી ન

આપીને ગંભીર ભૂલ કરેલ છે. તેમણે બંધારણની અનુચ્છેદ–૧૪૨ હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને આ અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા સંખ્યાબંધ આદેશો/ચુકાદાઓ પર આધાર રાખ્યો છે, જેમાં સમાધાન થયું હોય તેવી અરજીઓને પાછી ખેંચવાની મંજૂરી આપવામાં આવી છે અને સી.ઓ.સી. ની રચના પહેલાં પાછી ખેંચવાની મંજૂરી આપતા એન.સી.એલ.એ.ટી. દ્વારા પસાર કરાયેલા કેટલાક આદેશો પર પણ આધાર રાખ્યો છે. આ અદાલતના ચુકાદામા **<u>સ્વિસ રિબન્સ (પ્રા.) લિમિટેડ વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા</u> [(૨૦૧૯)૪–એસસીસી૧૭]** તારીખ ૨૫/૦૧/૨૦૧૯ ના કેસ પર પણ આધાર રાખેલો હતો, જેમાં પછી કેન્દ્ર સરકારે ૨૫મી જુલાઈ, ૨૦૧૯ ના રોજ જાહેરનામું બહાર પાડીને આઇ.બી.બી.આઇ. નિયમોમાં નિયમન ૩૦–અે દાખલ કર્યું હતું, જેણે સી.અો.સી.ની રચના પહેલાં અરજીઓ પાછી ખેંચવાની મંજૂરી આપી હતી.

૧૮. ત્યારબાદ શ્રી દીવાન દ્વારા રજૂ કરાયેલી રજૂઆત એવી અસર કરે છે કે અેન.સી.અેલ.ટી. એ હકીકતથી પ્રભાવિત હતી કે અન્ય ઘણા લેણદારો હતા જેમણે સી.ડી. સામે તેમના દાવાઓ ઉઠાવ્યા હતા અને જેમ કે આવા લેણદારોને સાંભળ્યા વિના, ઉપાડની પરવાનગી યોગ્ય રહેશે નહીં. વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલના જણાવ્યા અનુસાર, આ એન.સી.એલ.ટી. દ્વારા

કરવામાં આવેલી ભૂલ હતી કારણ કે આ તૃતીય પક્ષના દાવાઓને ધ્યાનમાં લઈ શકાયા ન હોત અને ન તો તેઓએ પોતાનો અભિપ્રાય ઘડવામાં એન.સી.એલ.ટી. સાથે તેને તોલવો/સરખાવવો જોઈએ. એકવાર સી.ઓ.સી. ની રચના ન થઈ ગયા પછી અન્ય લેણદારોના દાવાઓ ઓ.સી. અને સી.ડી. વચ્ચે થયેલા સમાધાનને હરાવવા માટે અમલમાં નહીં આવે. આ રજૂઆતના સમર્થનમાં તેમણે **અશોક જી. રજની વિરુદ્ધ બીકન ટ્રસ્ટીશિપ લિમિટેડ અને અન્ય** [(૨૦૨૨) અેસસીસી ઓનલાઇન અેસસી૧૨૭૫] ના કેસમાં આ અદાલતના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે. દીવાની અપીલ નં. ૪૯૯૩/૨૦૨૧ ના કેસમા **કમલ કે. સિંઘ – વિરુદ્ધ – દિનેશ ગુપ્તા અને બીજા** ના કેસમાં તારીખ ૨૫/૦૮/૨૦૨૧ ના આ અદાલતના અન્ય આદેશ પર પણ આધાર મૂકવામાં આવેલ છે.

૧૯. ત્યારબાદની રજૂઆત આઇ.આર.પી. દ્વારા લેવામાં આવેલા વાંધા સાથે સંબંધિત છે કે સસ્પેન્ડેડ ડિરેક્ટરે દેવા/ભરણા મોકુફી મુદ્દત (મોરેટોરિયમ)ના સમયગાળા દરમિયાન એટલે કે ૧ માર્ચ,૨૦૨૧ પછી ૧૮ માર્ચ,૨૦૨૧ સુધી તેમના અંગત ખાતામાં તેમજ અન્ય તૃતીય પક્ષોના ખાતામાં મોટી રકમ ટ્રાન્સફર કરી હતી. વધુમાં સસ્પેન્ડેડ ડિરેક્ટરના વ્યક્તિગત ખાતામાં ટ્રાન્સફર કરવામાં આવેલી

રકમનો ઉપયોગ ઓ.સી. ને સમાધાન મુજબ રકમ ચૂકવવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ દ્વારા એવી રજુઆત કરેલ છે કે એન.સી.એલ.ટી. એ પોતે જ એક તારણ નોંધ્યું હતું કે આઇ.આર.પી. દ્વારા લેવામાં આવેલ ઉપરોક્ત વાંધો નિર્ણાયક રીતે સ્થાપિત થયો ન હતો. તેમની રજૂઆત એ છે કે ઉપરોક્ત તારણો છતાં એન.સી.એલ.ટી. દેખીતી રીતે આઇ.આર.પી. દ્વારા લેવામાં આવેલા વાંધાથી પ્રભાવિત /(વાંધાની અસર હેઠળ) હતી.

૨૦. અંતે, શ્રી દિવાન દ્વારા રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે, એન.સી.એલ.ટી. ને એ જાહેર કરવાનો કે એવું માનવાનો કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી કે આઇ.બી.બી.આઈ. નિયમનોના નિયમન–૩૦–એ તેના માટે બંધનકર્તા નથી; એન.સી.એલ.ટી. એ ઉપરોક્ત જોગવાઈની અવગણના કરીને કાયદાની ગંભીર ભૂલ કરી હતી. તેમના જણાવ્યા અનુસાર, વૈધાનિક જોગવાઈને નકારી કાઢવી એ એન.સી.એલ.ટી. ની સત્તાની બહાર છે.

૨૧. ઉપરોક્ત મુદ્દાઓના આધારે એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે અપીલ મંજૂર થવાને પાત્ર છે, એન.સી.એલ.ટી. ના વિવાદિત આદેશને રદ કરવામાં આવે અને કાર્યવાહી પાછી ખેંચવાની મંજૂરી આપવામાં આવે.

૨૨. બીજી તરફ, આઈ.આર.પી. અને અન્ય હસ્તક્ષેપકર્તાઓએ અપીલનો સખત વિરોધ કર્યો છે. તેમના વતી રજૂ કરાયેલી રજૂઆતો એ જ છે જે એન.સી.એલ.ટી. સમક્ષ ઉઠાવવામાં આવી હતી, તેમાં જેને તરફેણ મળી હતી અને જેના પરિણામે વિવાદિત આદેશ પસાર થયો હતો. હકીકતમાં તેમણે એન.સી.એલ.ટી. ના તારણોને સમર્થન આપ્યું હતું. વધુમાં, તેમના વતી વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો છે કે અપીલકર્તાએ એન.સી.એલ.અે.ટી. સમક્ષ અપીલ દાખલ કરીને વૈકલ્પિક ઉપાયનો લાભ લેવો જોઈએ. આઈ.આર.પી. એ તેમના દ્વારા કરવામાં આવેલા ખર્ચના સંદર્ભમાં તેમના વળતર નહી ચુકવવાનો મુદ્દો પણ ઉઠાવ્યો છે. રજૂઆતોના સમર્થનમાં, નીચેના ચુકાદાઓ પર આધાર રાખવામાં આવેલ છેઃ

(૧) પી. મોહનરાજ –વિરુધ્ધ – શાહ બ્રધર્સ ઈસ્પાત (પ્રા.) લી.

(૨૦૨૧)૬ એસસીસી ૨૫૮

(૨) સ્વિસ રિબોન્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ અને બીજા – વિરુધ્ધ–

યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા અને અન્ય (સુપ્રા)

(3) દેના બેંક (હવે બેંક ઓફ બરોડા)– વિરુધ્ધ– શિવકુમાર રેડ્ડી અને બીજા

(૨૦૨૧)૧૦ એસસીસી ૩૩૦

(૪) એમ.એસ.ટી.સી. લિમિટેડ – વિરુદ્ધ– આધુનિક મેટાલિંક્સ લિમિટેડ અને અન્યો;

(૨૦૧૯) એસસીસી ઓનલાઇન – એનસીએલએટી ૧૪૬

(૫) ઇન્ડિયન ઓવરસીઝ બેંક – વિરુદ્ધ– શ્રી દિનકર ટી. વેંકટસુબ્રમણ્યમ,

એમ. ટેક ઓટો લિમિટેડ માટે રિઝોલ્યુશન પ્રોફેશનલ;

(૨૦૧૭) એસસીસી ઓનલાઇન એનસીએલએટી ૫૮૪

(૬) મનોજ કે. ડાગા – વિરુદ્ધ– આઇ.એ.એસ.જી.ઇ.સી. હેવી એન્જિનિયરિંગ લિમિટેડ અને અન્યો;

(૨૦૨૦) એસસીસી ઓનલાઇન એનસીએલએટી–૮૬૯

(૭) નારાયણમ્મા અને બીજા –વિરુદ્ધ– ગોવિંદપ્પા અને અન્ય

(૨૦૧૯) ૧૯ એસસીસી ૪૨

(૮) રામ સરન દાસ –વિરુદ્ધ– સી.ટી.ઓ. કલકત્તા અને બીજા.

એ.આઇ.આર. ૧૯૬૨ એ.સી ૧૩૬૨

(૯) ટીટાઘુર પેપર મિલ્સ કંપની લિમિટેડ –વિરુદ્ધ– ઓરિસ્સા રાજ્ય

(૧૯૮૩)૨ એસસીસી ૪૩૩.

૨૩. ઉપર જણાવેલી હકીકતો વિવાદિત નથી. આ અરજી સી.ઓ.સી. ની રચના પહેલા દાખલ કરવામાં આવી હતી. દાખલ હુકમના બે દિવસની અંદર સમાધાન થઈ ગયું હતું. સમાધાન મુજબની ચુકવણી આગામી પાંચ દિવસની અંદર એટલે કે દાખલ તારીખથી એક અઠવાડિયાના સમયગાળામાં કરવામાં આવી હતી. ઉપાડની અરજી ૧૦મા દિવસે દાખલ કરવામાં આવી હતી. એન.સી.એલ.ટી.

એઅરજી પર તાત્કાલિક નિર્ણય લેવો જોઈતો હતો. એકવાર પક્ષોએ સી.ઓ.સી. ની રચના થાય તે પહેલાં જ વિવાદનું સમાધાન કરી લીધા પછી, અન્ય લેણદારો મેદાનમાં કૂદી પડે અને આઇ.આર.પી. ને આગળ વધવા દે તેની રાહ જોવાને બદલે અરજીને ત્યારે અને ત્યાંજ મંજૂરી આપવી જોઈતી હતી.

૨૪. અપીલકર્તા વતી આ અદાલતના સંખ્યાબંધ આદેશો પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે, જેમાં બંધારણના અનુચ્છેદ–૧૪૨ હેઠળની સત્તાનો ઉપયોગ સમાધાનને મંજૂરી આપવા અને જે કેસોમાં સી.આઈ.આર.પી. શરૂ કરવામાં આવેલ હતી તેમને પાછી ખેંચવાની મંજૂરી આપવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. અમે એ જ કરી શક્યા હોત, જે એક સરળ રસ્તો હોત, પરંતુ એનસીએલટી દ્વારા વિથડ્રોની અરજીને નકારી કાઢવાના આદેશને ધ્યાનમાં રાખીને અને આઈઆરપી અને અન્ય ત્રણ ઓસીઝ દ્વારા ઈન્ટરવેન્શન(હસ્તક્ષેપ) અરજીઓ દાખલ કર્યા પછી, અમે ઉઠાવેલા મુદ્દાઓ અને સીઓસીની રચના પહેલાં વિથડ્રોઅલ મેટર્સ સાથે વ્યવહાર કરવા માટે એનસીએલટી દ્વારા અપનાવવામાં આવેલો માર્ગ શું હોવો જોઈએ તે નક્કી કરવા માટે આગળ વધી રહ્યા છીએ. અમે મુદ્દાઓને એક પછી એક લઈએ છીએ.

વૈકલ્પિક ઉપાય

૨૫. વૈકલ્પિક ઉપાયની અરજી એ ઉચ્ચ અદાલતો દ્વારા સ્વયંમ–લાદવામાં આવેલ પ્રતિબંધ છે અને જ્યાં સુધી કાયદા દ્વારા પ્રતિબંધિત ન હોય ત્યાં સુધી તે ક્યારેય સંપૂર્ણ પ્રતિબંધ નથી. વધુમાં, હાલના કેસમાં, આ અદાલતે ૨૦૨૧માં જ એસએલપીનું મનોરંજન કર્યું હતું અને ૨૦.૦૪.૨૦૨૧ પર યથાવત્ રહેવાનો આદેશ આપ્યો હતો. ત્યારથી ઘણો સમય વીતી ગયો છે. આ રીતે અમે એન. સી. એલ. ટી. સમક્ષ અપીલ દાખલ કરવાના વૈકલ્પિક ઉપાયોની ઉપલબ્ધતા સંબંધિત ઉપરોક્ત વાંધાને ધ્યાનમાં લેવા માંગતા નથી. અમે અહીં એ પણ નોંધ કરી શકીએ છીએ કે આઇ. બી. સી. બાબતોના નિકાલ માટે વૈધાનિક સમયમર્યાદા પૂરી પાડે છે. વધુમાં, આ બાબતોને લાંબા સમય સુધી પડતર રાખીને વ્યાવસાયિક પ્રકૃતિ ધરાવતી આવી બાબતો આઇબીસીના ઉદ્દેશ્યને જ નિષ્ફળ બનાવે છે.

મોકૂફીનું ઉલ્લંઘન

૨૬. દરમિયાનગીરી કરનારાઓએ ભારપૂર્વક દલીલ કરી છે કે એકવાર એન. સી. એલ. ટી. એ અરજી સ્વીકારી લીધા પછી અને પ્રતિબંધનો આદેશ જારી કર્યા પછી, આઇ.બી. સી. ની કલમ ૧૪ અમલમાં આવી હતી; સી. ડી. ના ખાતામાં કરવામાં આવેલા વ્યવહારો ગેરકાનુની અને ગેરકાયદેસર હશે કારણ કે સી. ડી. ના ભંડોળમાંથી સમાધાનની રકમની ચુકવણી સસ્પેન્ડેડ ડિરેક્ટરના ખાતામાં ટ્રાન્સફર કરવામાં આવે તે પછી

તેને નકારી કાઢવી જોઈએ અને કાર્યવાહી પાછી ખેંચવાની મંજૂરી આપવા માટે કોઈ વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ નહીં. આ સંદર્ભમાં, એ જણાવવું પૂરતું હશે કે એન. સી. એલ. ટી. પણ આઈ. આર. પી. ની ઉપરોક્ત રજૂઆતથી સંતુષ્ટ નહોતી અને તેને મંજૂરી આપી નથી. બીજું, જો સી. ડી. ના ખાતામાંથી કોઈ વ્યવહાર થયો હોય તો પણ તેને વધુ માં વધુ રીતે ખોટો વ્યવહાર માનવામાં આવી શકે છે અને અન્ય કોઈપણ કાર્યવાહીમાં જ્યાં સી. આઈ. આર. પી. શરૂ કરવામાં આવે છે ત્યાં આ રીતે ટ્રાન્સફર કરવામાં આવેલી રકમ આઇ.બી. સી. ની કલમ ૬૬ હેઠળ આઇ.આર.પી. અથવા આર.પી. દ્વારા વસૂલ કરી શકાય છે, એવી શરતે કે તે સ્થાપિત કરી શકે કે ઉપરોક્ત વ્યવહારો ઉપરોક્ત જોગવાઈના કારણે બાધિત થશે.

<u>ઓસીઝના બહુવિધ દાવાઓ</u>

૨૭. ઉપરોક્ત વાંધાના સંદર્ભમાં, માત્ર એ ઉલ્લેખ કરવાની જરૂર છે કે અન્ય લેણદારોને તેમના દાવાઓના સંદર્ભમાં કાયદા હેઠળ તેમને ઉપલબ્ધ હોય તેવા કાનૂની ઉપાયો મેળવવાનો પોતાનો અધિકાર હશે. જો વર્તમાન કેસમાં ઓ. સી. સાથે સમાધાન સ્વીકારવામાં આવે અને કાર્યવાહી પાછી ખેંચવાની મંજૂરી આપવામાં આવે તો તેમના સંબંધિત

દાવાઓ માટેના લેણદારોના અધિકારો ઘટાડવામાં આવતા નથી અથવા પ્રતિકૂળ અસર થતી નથી.

<u>આઈ.આર.પી. માટેના ખર્ચ માટેના દાવાઓ</u>

૨૮. આઇ. આર. પી. દ્વારા તેને કાયદેસર રીતે સ્વીકાર્ય કોઈપણ રકમ હંમેશા તે જ કાર્યવાહીમાં વસૂલ કરી શકાય છે અને એન. સી. એલ. ટી. અથવા ન્યાયનિર્ણાયક સત્તાધિકારી આઇ. બી. બી. આઈ. નિયમનના નિયમન ૩૦એની કલમ ૭ હેઠળ તેને મંજૂરી મેળવવાની તેની સત્તાની અંદર હશે.

<u>ચુકાદાઓ આના પર આધાર રાખે છેઃ</u>

૨૯. વર્તમાન કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં અને ઉપર કરવામાં આવેલી ચર્ચા માટે દરમિયાનગીરી કરનારાઓ દ્વારા આપવામાં આવેલા કોઈ પણ ચુકાદાથી દરમિયાનગીરી કરનારાઓને કોઈ મદદ મળી નથી. ટૂંકમાં તેની અહીં પછી ચર્ચા કરવામાં આવે છે.

૩૦. દરમિયાનગીરી કરનારાઓએ **પી.એમ.મોહનરાજ** (સુપ્રા), **સ્વિસ રિબન્સ** (સુપ્રા), **દેના બેંક** (સુપ્રા), **એમ. એસ. ટી. સી. લિમિટેડ** (સુપ્રા), **ઇન્ડિયન ઓવરસીઝ બેંક** (સુપ્રા) અને **મનોક કે. ડાગા** (સુપ્રા) પર આધાર રાખ્યો છે, આ દરખાસ્ત માટે કે સમાધાન મોકૂફીનું ઉલ્લંઘન

હશે કારણ કે સી. આઈ. આર. પી. ની શરૂઆત પછી સી. ડી. ખાતામાંથી નાણાં ટ્રાન્સફર કર્યા પછી ચૂકવણી કરવામાં આવી છે. ઉપર પહેલેથી જ નોંધવામાં આવ્યું છે તેમ, અમે એવું નોંધ્યુ છે કે સૌપ્રથમ, એન. સી. એલ. ટી. પોતે સંતુષ્ટ ન હતી કે મોકૂફીનું ઉલ્લંઘન કરવામાં આવ્યું હતું અને જો તેનું ઉલ્લંઘન કરવામાં આવ્યું હોય તો પણ, વધુ માં વધુ તે ખોટા વેપાર/વ્યવહાર સમાન હશે અને જો તે સ્થાપિત થાય, તો તે હંમેશા આઈ.આર.પી. અથવા આર.પી. દ્વારા આઈ.બી.સી.ની કલમ ૬૬ હેઠળ અન્ય ઓ. સી. દ્વારા સી. આઈ. આર. પી. માટે યોગ્ય કાર્યવાહીમાં વસૂલ કરી શકાય છે. જોકે, હાલની સમજૂતીને અટકાવી શકાય નહી. આમ, આ કેસો દરમિયાનગીરી કરનારાઓ માટે કોઈ મદદરૂપ નથી.

૩૧. **નારાયણમ્મા અને અન્ય** (સુપ્રા) ના કેસ પર આ દરખાસ્ત માટે આધાર રાખવામાં આવ્યો છે કે આ અદાલત સીડીના સસ્પેન્ડેડ ડિરેક્ટરોના ગેરકાયદેસર કૃત્ય પર સીલ નહીં કરે કારણ કે તેઓએ અરજી સ્વીકાર્યા પછી સીડીના ખાતામાંથી ભંડોળ ટ્રાન્સફર કર્યું છે.અહીં પણ, અમે ફક્ત એટલું જ ઉમેરી શકીએ કે એન. સી. એલ. ટી. પોતે આવા ઉલ્લંઘનથી સંતુષ્ટ ન હોવાથી, દરમિયાનગીરી કરનારાઓ દ્વારા કોઈ લાભ મેળવી શકાતો નથી.

૩૨. અંતે, દરમિયાનગીરી કરનારાઓએ આ દરખાસ્ત માટે **રામ સરન દાસ** (સુપ્રા) અને **ટીટાઘુર પેપર મિલ્સ** (સુપ્રા) પર આધાર રાખ્યો છે કે અપીલકર્તાએ વૈકલ્પિક ઉપાયનો લાભ લીધો ન હોવાથી અપીલ રદ થવાને પાત્ર છે.આ પાસાથી પણ, ઉપર નોંધાયેલા કારણોસર, હસ્તક્ષેપ કરનારાઓને કોઈ પણ રીતે ફાયદો થતો નથી.

વાદગ્રસ્ત આદેશની કાયદેસરતાઃ

૩૩. હવે વર્તમાન અપીલમાં એનસીએલટી દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત આદેશની કાયદેસરતા અને શુદ્ધતા પર આવીએ.વાદગ્રસ્ત આદેશોમાં નોંધાયેલા મોટાભાગના તારણો પહેલેથી જ ઉપર આવરી લેવામાં આવ્યા છે.એક મહત્વપૂર્ણ મુદ્દો ધ્યાનમાં લેવાનો બાકી છે તે એનસીએલટી દ્વારા નોંધાયેલ તારણ છે કે આઇબીબીઆઇ નિયમનોનું નિયમન ૩૦એ તેના પર બંધનકર્તા ન હતું અને તે સીડી અથવા તેના સસ્પેન્ડેડ ડિરેક્ટરોને કોઈ મદદ કરી શક્યું ન હતું.આ સંદર્ભમાં, આપણે સૌ પ્રથમ **સ્વિસ રિબન્સ** (સુપ્રા) ના કેસમાં આ અદાલતના ચુકાદાનો સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ.આઇબીસીની કલમ ૧૨એ આઇબીસીની કલમ ૭, ૯ અથવા ૧૦ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીઓ પાછી ખેંચવાની મંજૂરી આપે છે. પરંતુ ઉપરોક્ત જોગવાઈમાં એવી પરિસ્થિતિની કલ્પના કરવામાં આવી હતી કે જ્યાં સી. ઓ. સી. ની રચના થયા પછી ઉપાડની અરજી દાખલ કરવામાં આવશે, કારણ કે તેને સી. ઓ. સી. ના

૯૦ ટકા મતદાન શેર્સની મંજૂરીની જરૂર છે. એવી કોઈ જોગવાઈ નહોતી કે જે સી. ઓ. સી. ની રચના પહેલાં કાર્યવાહી પાછી ખેંચવા સાથે સંબંધિત હોય. નિયમન ૩૦એ, જે અગાઉ અસ્તિત્વમાં હતું, તેમાં પણ સી. ઓ. સી. ની રચના પહેલાં દાખલ કરવામાં આવેલી પાછી ખેંચવાની અરજી પર વિચારણા કરવાનું વિચારવામાં આવ્યું ન હતું. આ અદાલત દ્વારા **સ્વિસ રિબન** (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં તેના ફકરા ૮૨ માં આ મુદ્દો ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો, જે અહીં નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યો છેઃ

> "૮૨. તે સ્પષ્ટ છે કે એકવાર કલમ ૭ થી ૯ હેઠળ લેણદારની અરજીના દાખલ થવાથી સંહિતા શરૂ થઈ જાય છે, તે કાર્યવાહી જે ચુકાદો આપનાર અધિકારી સમક્ષ છે, તે સામૂહિક કાર્યવાહી હોવાથી, રેમમાં કાર્યવાહી છે.રેમમાં કાર્યવાહી હોવાથી, તે જરૂરી છે કે જે સંસ્થા સમાધાન પ્રક્રિયાની દેખરેખ રાખે છે તે કોઈપણ વ્યક્તિગત કોર્પોરેટ દેવાદારને તેના દાવાની પતાવટ કરવાની મંજૂરી આપતા પહેલા તેની સલાહ લેવી આવશ્યક છે. એક પ્રશ્ન ઊભો થાય છે કે લેણદારોની સમિતિની રચના થાય તે પહેલાં શું થવાનું છે (નિર્દિષ્ટ સમયમર્યાદા અનુસાર, વચગાળાના ઠરાવ વ્યાવસાયિકની

> નિમણૂકની તારીખથી ૩૦ દિવસની અંદર કોઈપણ સમયે લેણદારોની સમિતિની નિમણૂક કરી શકાય છે). અમે સ્પષ્ટ કરીએ છીએ કે કોઈપણ તબક્કે જ્યાં લેણદારોની સમિતિની રચના હજુ સુધી કરવામાં આવી નથી, ત્યાં કોઈ પક્ષ સીધો એનસીએલટીનો પાસે જઇ શકે છે, જે ટ્રિબ્યુનલ, એનસીએલટી નિયમો, ૨૦૧૬ના નિયમ ૧૧ હેઠળ તેની અંતર્ગત સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, વિથડ્રો અથવા સમાધાન માટેની અરજીને મંજૂર અથવા નામંજૂર કરી શકે છે. તમામ સંબંધિત પક્ષોને સાંભળ્યા પછી અને દરેક કેસની હકીકતો પર તમામ સંબંધિત પરિબળોને ધ્યાનમાં લીધા પછી આ નિર્ણય લેવામાં આવશે."

આ અદાલતે એન. સી. એલ. ટી.ને એન. સી. એલ. ટી. નિયમોના નિયમ ૧૧ હેઠળ તેની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવાની જરૂર હતી.

૩૪. ઉપર નોંધ્યા મુજબ સ્વિસ રિબન (સુપ્રા) ના કેસમાં આ અદાલત દ્વારા કરવામાં આવેલા અવલોકનો પછી અને એ પાસાને પણ ધ્યાનમાં રાખીને કે આ અદાલત દ્વારા બંધારણની

કલમ ૧૪૨નો ઉપયોગ કરીને મોટી સંખ્યામાં આદેશો પસાર કરવામાં આવી રહ્યા હતા કે જે ભારતીય નાદારી અને નાદારી બોર્ડ દ્વારા ઘડવામાં આવેલા આઇબીબીઆઇ નિયમો કલમ ૫,૭,૯,૧૪,૧૫,૧૭,૧૮,૨૧,૨૪,૨૫,૨૯,૩૦,૧૯૬,૨૦૮ સાથે વાંચી શકાય તેવી કલમ ૨૪૦ સાથે બદલાયેલી કલમ ૩૦એ હેઠળ આપવામાં આવેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરે છે. બોર્ડને આઇબીસીની કલમ ૨૪૦ અને અન્ય સંલગ્ન વિભાગોમાં ઉલ્લેખિત વિવિધ હેતુઓ માટે નિંયમો ઘડવાની સત્તા આપવામા આવી હતી. આ નિયમો ગૌણ હોઈ શકે છે પરંતુ હજુ પણ કાયદાકીય સ્વાદ ધરાવે છે અને એનસીએલટી પર બંધનકર્તા રહેશે. એન. સી. એલ. ટી. એ નિયમન ૩૦એની કોઈ બંધનકર્તા અસર નહીં હોવાનું માનીને ભૂલ કરી હતી. આ **સ્વિસ રિબન (સુપ્રા)** ના તા.૨૫/૦૧/૨૦૧૯ ના ચુકાદા પછી તા.૨૫/૦૭/૨૦૧૯ પરના આઇબીબીઆઇ રેગ્યુલેશન્સમાં રેગ્યુલેશન ૩૦/એ ને બદલવાના હેતુને નિષ્ફળ કરવા બદલ હશે.

૩૫. આઇબીસીની કલમ ૧૨/એ આઇબીસીની કલમ ૭, ૯ અને ૧૦ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીઓ પાછી ખેંચવાની મંજૂરી આપે છે. તે નિર્દિષ્ટ કરી શકાય તેવી રીતે સી. ઓ. સી. ના ૯૦ ટકા મતદાન હિસ્સાની મંજૂરી સાથે આવી અરજીઓ પાછી ખેંચવાની મંજૂરી આપે છે.

સી. ઓ. સી. ની ભૂમિકા અને તેના ૯૦ ટકા મતદાન હિસ્સાની ઉપરોક્ત પાછી ખેંચવાની મંજૂરી ત્યારે જ અમલમાં આવશે જ્યારે સી. ઓ. સી. ની રચના કરવામાં આવશે. કલમ ૧૨/એ માં એવી અરજીઓ પાછી ખેંચવાનો ખાસ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો નથી જ્યાં સી. ઓ. સી. ની રચના કરવામાં આવી ન હતી, પરંતુ તે જ સમયે તે સી. ઓ. સી. ની રચના પહેલાં પણ પાછી ખેંચવા માટેની અરજીઓ પર પ્રતિબંધ મૂકતો નથી. તેથી, પાછી ખેંચવા માટેની કલમ ૧૨/એ હેઠળની અરજીને સી. ઓ. સી. ની રચના માટે બાકી રાખી શકાય તેમ નથી, ભલે આવી અરજી સી. ઓ. સી. ની રચના પહેલાં દાખલ કરવામાં આવી હોય. જ્યાં પણ જરૂરી હોય ત્યાં નિયમો ઘડવાની સત્તા ધરાવતા આઇ. બી. બી. આઈ. અને તેમાં આવરી લેવામાં આવેલા વિષયો માટે આઇ. બી. સી. ની ખાસ કલમ ૨૪૦ માં તે મુજબ આઇ. બી. સી. ની કલમ ૧૨/એ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી પાછી ખેંચવાની અરજીના નિકાલ માટેની પ્રક્રિયા સાથે સંબંધિત રેગ્યુલેશન ૩૦/એ ને બદલવામાં આવ્યું હતું. આઇ. બી. સી. ના અવેજી રેગ્યુલેશન ૩૦/એ, જે આજે પણ અસ્તિત્વમાં છે, તેમાં સી. ઓ. સી. ની રચના પહેલાં પાછી ખેંચવા માટેની અરજીઓ માટે સ્પષ્ટપણે જોગવાઈ કરવામાં આવી છે. તે કોઈ પણ રીતે વિરોધાભાસી નથી અથવા આઇબીસીની કલમ ૧૨/એ નું ઉલ્લંઘન કરતું નથી. બંને જોગવાઈઓમાં કોઈ વિસંગતતા નથી. તે ફક્ત આઇબીસીની કલમ ૧૨/એ દ્વારા રજૂ

કરવામાં આવેલા કારણને આગળ વધારે છે. આમ, એન. સી. એલ. ટી. એ વિપરીત દ્રષ્ટિકોણ અપનાવવામાં ભૂલ કરી હતી.

૩૬. **કમલ કે. સિંઘ** (સુપ્રા) માં, **સ્વિસ રિબન** (સુપ્રા) ના કેસમાં અહેવાલના ફકરા ૮૨ પર આધાર રાખીને, સુપ્રીમ કોર્ટ, જે આવી જ પરિસ્થિતિ સાથે વ્યવહાર કરી રહી હતી જ્યાં સી.ઓ.સી. ની રચના પહેલાં સમાધાન થયું હતું, તેણે કાર્યવાહીને પાછી ખેંચવાની મંજૂરી આપી હતી અને ઠરાવ્યું હતું કે એન. સી. એલ. ટી. નિયમોના નિયમ ૧૧ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીઓ જાળવવા યોગ્ય રહેશે અને તેમાં ઓ. સી. એ આવી અરજી દાખલ કરવામાં ન્યાયી છે.

૩૭. **અશોક જી. રાજાની** (સુપ્રા) ના કિસ્સામાં, એન. સી. એલ. ટી. દ્વારા આઈબીસીની કલમ ૭ હેઠળ અરજી સ્વીકાર્યા બાદ તા.૦૮/૦૮/૨૦૨૧ ના રોજ પક્ષો વચ્ચે સમાધાન થયું હતું. અપીલ પર, એન. સી. એ. એલ. ટી. એ તા.૧૮/૦૮/૨૦૨૧ ના આદેશ દ્વારા સીઓસી ની રચના પર સ્ટે મૂક્યો હતો પરંતુ એન. સી. એ. એલ. ટી. નિયમોના નિયમ ૧૧ હેઠળ તેની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો. આ આદેશને આ અદાલતમાં પડકારવામાં આવ્યો હતો. આ અદાલતે ફકરા ૨૯ અને ૩૦ માં તેના આદેશમાં કારણો આપ્યા હતા કે શા માટે તૃતીય પક્ષો દ્વારા સી. ઓ. સી. ની રચના પહેલાં ઉપાડ માટેની

અરજીઓને દબાવી શકાતી નથી. ઉપરોક્ત ફકરાઓ નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યા છેઃ

> "૨૯. કોર્પોરેટ દેણદાર દ્વારા કરવામાં આવેલા રોકાણોને ધ્યાનમાં રાખીને અને તેમના અસ્તિત્વ અને આજીવિકા માટે કોર્પોરેટ દેણદાર પર નિર્ભર લોકોની સંખ્યાને ધ્યાનમાં રાખીને, સી. આઈ. આર. પી. માટે અરજદારને તેના વિવાદોનું સમાધાન થઈ ગયા પછી તેની અરજી પાછી ખેંચવાની મંજૂરી ન આપવાનું કોઈ કારણ નથી.
>
> ૩૦. થર્ડ પાર્ટી પાસેથી કોર્પોરેટ દેણદાર સામેના દાવાઓની અપેક્ષાએ લેણદારોની સમિતિની રચના પહેલાં સમાધાનને રોકી શકાતું નથી. અરજદાર દ્વારા સી. આઈ. આર. પી. માટેની અરજી પાછી ખેંચવાથી અન્ય કોઈ નાણાકીય લેણદાર આઇ. બી. સી. હેઠળ કાર્યવાહીનો આશરો લેવાથી અટકશે નહીં. રિઝોલ્યુશન પ્રોસેસ પૂર્ણ કરવા માટે સમયમર્યાદાનું પાલન કરવાની તાકીદ સમાધાનને રોકવાનું કારણ નથી."

૩૮. આ અદાલતે **કમલ કે. સિંઘ** (સુપ્રા) ના કેસમાં આદેશ પર આધાર રાખીને ફકરા ૩૨ માં એનસીએલટી ને સમાધાન અરજી હાથ ધરવા અને તેમાં કરવામાં આવેલા અવલોકનોના પ્રકાશમાં તેનો નિર્ણય લેવાના

નિર્દેશો જારી કર્યા હતા. ઉપરોક્ત ફકરો અહીં પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યો છેઃ

> "૩૨. આઇબીસીની કલમ ૧૨/એ હેઠળ સમાધાન માટેની અરજી એડ્જ્યુકેટીંગ ઓથોરીટી (એનસીએલટી) સમક્ષ પેન્ડિંગ છે. એન. સી. એલ. એ. ટી. એ લેણદારોની સમિતિની રચના પર સ્ટે મૂક્યો છે. વાદગ્રસ્ત આદેશ માત્ર એક વચગાળાનો આદેશ છે જેમાં દખલગીરીની જરૂર નથી. આઇબીસીની કલમ ૬૨ હેઠળની અપીલમાં, કાયદાનો કોઈ પ્રશ્ન નથી કે જેના માટે આ અદાલત દ્વારા નિર્ધારણની જરૂર હોય. તદનુસાર, અપીલ રદ કરવામાં આવે છે. એન. સી. એલ. ટી. ને સમાધાન અરજી હાથ ધરવા અને ઉપર કરવામાં આવેલા અવલોકનોના પ્રકાશમાં તે નક્કી કરવા નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે."

૩૯. અહીં વધુ એક પાસાને ચિહ્નિત કરવાની જરૂર છે. એન. સી. એલ. ટી. ના આદેશના અવલોકન પરથી એવું લાગે છે કે તે સી. ડી. અને તેના વકીલના વર્તનથી નારાજ હતી. એન. સી. એલ. ટી. એ એન. સી. એલ. એ. ટી. સમક્ષ સીડી અને તેના વકીલના આચરણનો ઉલ્લેખ કરતી કેટલીક જગ્યાઓ પર તેની નાખુશી અને નારાજગી નોંધી છે, અને કદાચ આ કારણોસર, એન. સી. એલ. ટી. એ એન. સી. એલ. એ. ટી. ના તારીખ

૨૬/૦૩/૨૦૨૧ ના આદેશમાં અવલોકનની અવગણના કરીને વાદગ્રસ્ત આદેશ પસાર કર્યો હતો, જેમાં ખાસ કરીને વ્યક્ત કરવામાં આવ્યું હતું કે ન્યાયિક સત્તાધિકારી (એન. સી. એલ. ટી.) ટેક્નીકાલિટીસમાં ગયા વિના પાછી ખેંચવા માટેની અરજી પર આદેશો પસાર કરશે.

૪૦. બંને પક્ષોએ **સ્વિસ રિબન્સ** (સુપ્રા) ના કેસમાં ચુકાદાના ફકરા ૮૨ પર આધાર રાખ્યો છે. અપીલકર્તાના જણાવ્યા અનુસાર, એન. સી. એલ. ટી. એ એન. સી. એલ. ટી. નિયમોના નિયમ ૧૧ હેઠળ તેની અંતર્ગત સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવો જોઈતો હતો, જ્યારે દરમિયાનગીરી કરનારાઓ માટે રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આ અદાલતે અવલોકન કર્યું હતું કે નિયમ ૧૧ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ તમામ સંબંધિત પક્ષોને સાંભળ્યા પછી કરવામાં આવશે. એ નોંધવું જોઈએ કે જ્યારે કાર્યવાહી પડતી મૂકવાની અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી ત્યારે સી. ઓ. સી. ની રચના કરવામાં આવી ન હતી કારણ કે ઓસી, સી. ડી. અને આઈ. આર. પી. સિવાય અન્ય કોઈ સંબંધિત પક્ષ ન હોઈ શકે. આઇબીસીની કલમ ૧૨/એ અને આઇબીબીઆઈ રેગ્યુલેશન્સના રેગ્યુલેશન ૩૦/એ હેઠળ અરજીઓનો નિકાલ કરવામાં એનસીએલટીને કારણે થયેલા વિલંબને કારણે જ મોટી સંખ્યામાં લેણદારોએ તેમના દાવા દાખલ કર્યા હતા. ન્યાયના ઉદ્દેશોને પહોંચી વળવા માટે અંતર્ગત સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવો

જોઈએ, જે અમારા મતે, એન. સી. એલ. ટી. અમલમાં મૂકવામાં નિષ્ફળ રહી.

૪૧. આઇબીબીઆઇ રેગ્યુલેશનનું રેગ્યુલેશન ૩૦/એ આવી જોગવાઈ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીઓ સાથે વ્યવહાર કરવા માટે એક સંપૂર્ણ પદ્ધતિ પ્રદાન કરે છે. ખર્ચ માટેના તેના દાવા અંગે આઇ. આર. પી. દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા મુદ્દાની ઉપરોક્ત જોગવાઈ હેઠળ સારી રીતે કાળજી લેવામાં આવે છે. ઓ. સી. દ્વારા પૂર્ણ કરવા માટેના આઇ. બી. બી. આઈ. રેગ્યુલેશન્સના રેગ્યુલેશન ૩૦/એ માં વિવિધ સલામતીની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે, જે દેખીતી રીતે પૂર્ણ કરવામાં આવી છે કારણ કે તે સંબંધમાં આઇ. આર. પી. દ્વારા કોઈ ફરિયાદ નથી કે તે એન. સી. એલ. ટી. ના વાદગ્રસ્ત આદેશથી સ્પષ્ટ નથી. આમ, આઇ. આર. પી. દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલ વાંધો આ અપીલમાં કોઈ વિચારણાને પાત્ર નથી.

૪૨. ઉપર નોંધાયેલા તમામ કારણોસર, એન. સી. એલ. ટી. ના વાદગ્રસ્ત આદેશને ટકાવી શકાતો નથી. આઈબીબીઆઈ રેગ્યુલેશન્સના રેગ્યુલેશન ૩૦/એ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીને મંજૂરી આપવામાં આવે તે યોગ્ય છે.

૪૩. તદનુસાર, અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવે છે અને એન. સી. એલ. ટી. ના વાદગ્રસ્ત આદેશને રદ કરવામાં આવે છે. વધુમાં, ૨૦૨૧ ની અરજી નંબર ૧૯૬ પણ આઇબીબીઆઇ રેગ્યુલેશન્સના રેગ્યુલેશન ૩૦/એ હેઠળ અરજી સાથે મંજૂરી આપવા પાત્ર છે. ઓ. સી. દ્વારા દાખલ કરાયેલી આઇ. બી. સી. ની કલમ ૯ હેઠળની અરજી પાછી ખેંચી લેવામાં આવશે. વધુમાં એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે ખર્ચ માટેના કોઈપણ દાવાની કાર્યવાહી એન. સી. એલ. ટી. દ્વારા કાયદા અનુસાર થઈ શકે છે.

૪૪. અમે સ્પષ્ટ કરીએ છીએ કે આ ચુકાદામાં કરવામાં આવેલા કોઈપણ અવલોકનો, કોઈપણ રીતે, કોઈપણ શ્રેણીના અન્ય લેણદારોના દાવાને અસર કરશે નહીં અને તેઓ યોગ્ય કાર્યવાહીમાં તેમના પોતાના સ્વતંત્ર દાવાઓ ઉઠાવવા માટે સ્વતંત્ર રહેશે જેની સાથે કાયદા અનુસાર વ્યવહાર કરવામાં આવશે.

૪૫. બાકી અરજીઓ, જો હોય, તો તેનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

..... ન્યાયમૂર્તિ.

[બી. આર. ગવઈ]

..... ન્યાયમૂર્તિ.

[વિક્રમ નાથ]

નવી દિલ્હી

માર્ચ ૨૮, ૨૦૨૩.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

DISCLAIMER: The translated judgements in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.